

Ibsen Henrik, norvég drámaíró, sz. 1828-ban, Skien, norvég városkában, megh. 1906-ban, Krisztániában. Atyja jómódú kereskedő volt, de később elszegényedett és ez a szerencsétlenség maradandó nyomokat hagyott a gyermek lelkében. 16 éves korában gyógyszerészetet kezdett tanulni Grimstadban. Mint húsz éves ifjú 1848-ban lelkesedéssel kísérte a magyarok és dánok szabadságharcát s megvetéssel fordult el honfitársainak kislelkűségétől, mellyel a dánokat a németekkel szemben cserben hagyták. Első drámáját Catilináról írta s ebben hősnének bukását a korabeli társadalom romlottságára s környezetének hitványságára vezette vissza. A darab azonban nem keltett figyelmet s ez még jobban elkésértette I-t. — 1852. a bergeni nemzeti színház, 1857. a krisztáni norvég színház igazgatója lett s ez állásban maradt 1862-ig, közben (1858.) megnősült. A krisztáni színház bukása után 1864-ben külföldre utazott, Rómában Münchenben és Drezdában élt s Budapestet is meglátogatta. 1891-ben visszaköltözött Krisztániába s ott élt haláláig. I. drámaírói munkássága egészen különálló és jellegzetes. Leginkább jellemzi a lázongás a társadalom helytelen berendezkedése ellen, az emberi kicsinyesség, társadalmi konvenciók, hamis vallásos és erkölcsi felfogás elleni harc. Drámáinak alaphangulata sötét, pesszimiztikus, gyakran ködös, de mindig elszántan az igazságért, a jó győzelméért harcol és aprólékos emberábrázolásában igaz, húsból-vérből való alakokat teremt és mozgat a színpadon. Főbb drámái: »Inger asszony« (1854.), »A helgoland hadviselők« (1858.), »A trónkövetelők« (1863.), »Brand« (1866.), »Peer Gynt« (1867.), »Császár és galilei« (1873.), »A társadalom támaszai« (1873.), »Nóra« (1879.), »Kisértetek« (1881.), »A vadkacsa« (1884.), »Rosmersholm« (1886.),

»Hedda Gabler« (1890.), »Solness építőmester« (1892.), »Kis Eyolf« (1894.), »John Gabriel Borkmann« (1896.), »Hami holtak fölébredünk« (1899.) stb. Költeményeit 1871-ben adta ki »Digte« címen és ezekben lelkesen propagálja az északi népek testvériesülésnek gondolatát. Színművei közül sokat adnak nálunk is és több állandó műsordarabja színházainknak. Ezekből felemlítjük a következőket: »A társadalom támaszai«, szmú 4 felv. Ford. Lázár Béla. Bem. 1878. ápr. 18-án, Nemzeti Színház. Felújították 1908. szept. 25. »Hazajáró lélek« (»Gespenster« címen) a budapesti gyapjú-uccai német színházban, 1889. febr. 13-án került színre. »Nóra.« (L. o.) »John Gabriel Borkmann«, szmú 4 felv. Ford. Jászai Mari. Bem. 1898. december 9. Nemzeti Színház. Felújították 1899. febr. 19. Hajdu Henrik fordításában előadta a Vígszínház, 1923. máj. 5. »Kis Eyolf« (L. o.) »A tenger asszonya«, szmú 5 felv. Bem. 1901. szept. 20. Nemzeti Színház. Ford. Szöllősi Zsigmond. A moszkvai Művész Színház a Fővárosi Operett Színházban bem. 1925. máj. 27. »Solness építőmester«, dráma. Előbb a Thália Társulat játszotta 1905. nov. 19., utána a Kamara Színház (volt Dunaparti), 1920. ápr. 15-én, azután 1924. jún. 25. és 1928. márc. 30. Nemzeti Színház. »Hedda Gabler«, szmú 4 felv. Ford. Lenkei Hedvig. Bem. 1907. márc. 12. Nemzeti Színház. Felújították 1920. jan. 10., 1923. nov. 13., 1928. ápr. 2. »A vadkacsa«, tragikum 5 felv. Ford. Lukács György. Bem. 1909. febr. 9. Nemzeti Színház. (Bemutatta a berlini Deutsches Theater is a Vígszínházban, 1907. jún. 9.) Felújítása 1916. máj. 20., 1922. szept. 15., 1928. ápr. 11. (Ez utóbbi a Kamara Színházban.) »Kisértetek«, dráma 3 felv. Ford. Császár Imre. Bem. 1909. dec. 10. Nemzeti Színház. 1928. márc. 26. Kamara